

**RÅDET FOR
DEN EUROPÆISKE UNION**

**Bruxelles, den 22. december 2008 (07.01)
(OR. fr)**

16526/08

LIMITE

**PESC 1591
COHOM 147**

NOTE

Vedr.: EU-retningslinjer for dialoger om menneskerettigheder med tredjelande – Ajourføring

1. Indledning

I sine konklusioner af 25. juni 2001 udtalte Rådet tilfredshed med Kommissionens meddelelse af 8. maj 2001 om, hvordan Den Europæiske Union kan medvirke til at fremme menneskerettigheder og demokratisering i tredjelande, som er et værdifuldt bidrag til at styrke sammenhængen og konsekvensen i EU's politik med hensyn til menneskerettighederne og demokratiseringsprocessen. Rådet bekræftede heri sin tilslutning til principperne om sammenhæng og konsekvens, om integrering af menneskerettighederne i alle EU-aktioner, om åbenhed i EU's politik og om fastlæggelse af prioriterede emner. Som led i gennemførelsen af ovennævnte konklusioner fra Rådet har Menneskerettighedsgruppen (COHOM) lovet at udarbejde retningslinjer for dialoger om menneskerettigheder i samarbejde med de geografiske arbejdsgrupper, Udviklingssamarbejdsgruppen (CODEV) og komitéen med ansvar for foranstaltninger med henblik på udvikling og konsolidering af demokratiet og retsstaten samt overholdelse af menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder.

2. Status

EU fører en dialog om menneskerettighedsspørgsmål med en række lande. Disse dialoger udgør et selvstændigt instrument inden for EU's udenrigspolitik. De indgår som et af flere af de instrumenter, EU råder over til gennemførelse af sin menneskerettighedspolitik. Dette instrument udgør et væsentligt element i Den Europæiske Unions globale strategi, der sigter på at fremme bæredygtig udvikling, fred og stabilitet, der er indbyrdes afhængige elementer med respekt for menneskerettighederne, og som styrker hinanden, sådan som det er understreget i den erklæring fra verdenstopmødet i 2005, der blev godkendt med konsensus og på højeste plan af De Forenede Nationers Generalforsamling. Det er Rådet for Den Europæiske Union, der skal beslutte at etablere en sådan dialog i overensstemmelse med retningslinjerne for dialoger om menneskerettigheder med tredjelande, der blev vedtaget i 2001. Imidlertid må det erkendes, at den strategi, som EU anvender i forbindelse med disse dialoger, godt kunne være mere sammenhængende. Man er således vidne til, at antallet af disse dialoger øges, og disse dialoger afvikles desuden på meget forskellige niveauer (f. eks. mellem eksperter i hovedstæderne eller på missionschefniveau) og i meget forskellige fora. Beslutningen om at etablere nye dialoger skal derfor træffes under hensyntagen til den forventede merværdi og de ressourcer, der er til rådighed for at iværksætte dem.

Der findes således forskellige former for dialoger som f. eks.:

2.1. Dialoger eller drøftelser af mere generel karakter, i henhold til regionale eller bilaterale traktater, aftaler eller konventioner eller strategiske partnerskaber, hvor menneskerettighedsspørgsmålet drøftes systematisk. Disse drøftelser finder bl.a. sted inden for rammerne af:

2.1.1. forbindelserne med ansøgerlandene

2.1.2. Cotonouaftalen med AVS-landene

2.1.3. forbindelserne mellem EU og Latinamerika

2.1.4. Barcelonaprocessen (Middelhavslandene) og naboskabspolitikken (navnlig landene i Kaukasus)

2.1.5. den politiske dialog med de asiatiske lande inden for rammerne af ASEAN og ASEM

2.1.6. forbindelserne med det vestlige Balkan

2.1.7. de bilaterale forbindelser inden for rammerne af associerings- og samarbejds-aftalerne.

2.2. Dialoger, der udelukkende vedrører menneskerettighederne. Der føres for øjeblikket flere regelmæssige og institutionaliserede dialoger, der udelukkende vedrører menneskerettigheder, mellem Den Europæiske Union og et tredjeland eller en regional organisation (f. eks. dialog med Kina, konsultationer med Rusland, dialog med de fem stater i Centralasien og dialog med Den Afrikanske Union. Disse dialoger og konsultationer er meget strukturerede og føres mellem menneskerettighedseksperter i hovedstæderne. Tidligere førte EU ligeledes en menneskerettighedsdialog med Den Islamiske Republik Iran. Andre finder sted på missionschefniveau (f. eks. Indien, Pakistan og Vietnam). Det forhold, at der føres en sådan dialog må ikke føre til, at menneskerettighedsspørgsmålet ikke også drøftes som led i den politiske dialog på alle niveauer.

Inden for rammerne af forskellige samarbejds- eller associeringsaftaler med tredjelande findes der i øvrigt specifikke underudvalg eller grupper vedrørende menneskerettigheder. Dette gælder navnlig forskellige lande på den sydlige side af Middelhavet som Marokko, Tunesien, Libanon, Jordan, Egypten, Israel og Den Palæstinensiske Myndighed.

2.3. Specifikke dialoger, hvori der indgår aspekter, der henhører under FUSP, herunder menneskerettigheder. For tiden fører EU sådanne dialoger med f.eks. Sudan via sine missionschefer på stedet.

2.4. Dialoger inden for rammerne af de privilegerede forbindelser med visse tredjelande på grundlag af vidtgående enighed. Sådanne dialoger finder i de fleste tilfælde sted i form af halvårlige møder på ekspertplan mellem EU, repræsenteret af trojkaen, og f. eks. USA, Canada, New Zealand, Japan og de associerede lande forud for møderne i Menneskerettighedsrådet og de årlige sessioner i FN's Generalforsamling. Der er ligeledes planlagt konsultationer med Den Afrikanske Union forud for møderne i Menneskerettighedsrådet og i 3. Udvalg under FN's Generalforsamling. Disse dialoger tager primært sigte på at drøfte spørgsmål af fælles interesse samt mulighederne for samarbejde inden for multilaterale fora på menneskerettighedsområdet.

Ud over disse dialoger på EU-plan fører visse medlemsstater ligeledes dialoger med visse lande på bilateralt plan.

Fastlæggelsen af retningslinjer for menneskerettighedsdialogerne skal opfylde flere formål:

- at definere den rolle, som dette instrument spiller som led i EU's samlede politik på FUSP- og menneskerettighedsområdet
- at styrke sammenhængen og konsekvensen i EU's strategi for menneskerettighedsdialogerne samtidig med at fordelene ved indledningen af en menneskerettighedsdialog og den arbejdsbyrde, som det medfører for COHOM, analyseres
- at lette anvendelsen af dette instrument gennem fastlæggelse af betingelserne for åbningen af en sådan dialog og en vurdering af dens effektivitet
- at holde tredjeparter (navnlig internationale organisationer, ikke-statslige organisationer, civilsamfundet, medierne, Europa-Parlamentet, tredjelande) underrettet om denne strategi.

De politiske dialoger med AVS-landene, der finder sted i henhold til Cotonouaftalen, har deres egne retningslinjer og procedurer, der er fastlagt i aftalens artikel 8. Af hensyn til sammenhængen skal der dog jævnligt udveksles synspunkter og erfaringer inden for rammerne af Menneskerettighedsgruppen (COHOM).

3. Generelle principper

- 3.1. EU bestræber sig på at styrke integreringen af målene for så vidt angår menneskerettigheder og demokratisering på alle områder af sin udenrigspolitik ("mainstreaming"). Med henblik herpå sørger EU for at inddrage spørgsmålene om menneskerettigheder, demokrati og retsstaten på alle møder og i alle drøftelser med tredjelande, på alle niveauer, uanset om der er tale om drøftelser på ministerplan, i blandede udvalg, eller formelle dialoger, der føres af formandskabet for Rådet, af Trojkaen, missionscheferne eller af Kommissionen. EU sørger endvidere for at inddrage spørgsmålene om menneskerettigheder, demokrati og retsstaten i drøftelserne om programmering og for at integrere disse spørgsmål i landestrategipapirerne.
- 3.2. Med henblik på en mere indgående drøftelse af menneskerettighedsspørgsmålet vil EU dog kunne beslutte at indlede en dialog, der specifikt vedrører menneskerettighederne, med et tredjeland. En sådan beslutning vil skulle træffes under overholdelse af visse kriterier, samtidig med at man bevarer den pragmatisme og fleksibilitet, der er nødvendig for gennemførelsen af en sådan dialog. EU kan selv tage initiativ til at foreslå, at der indledes en dialog med et tredjeland, eller reagere på en anmodning herom, som fremsættes af et tredjeland.

4. Målene for menneskerettighedsdialogerne

Målene for menneskerettighedsdialogerne vil variere afhængigt af, hvilke lande der er tale om, og vil skulle fastlægges i hvert enkelt konkrete tilfælde. Målene kan være:

- a) at drøfte spørgsmål af fælles interesse og styrke samarbejdet på menneskerettighedsområdet, bl.a. inden for multilaterale fora som FN

- b) at give udtryk for EU's bekymring over situationen med hensyn til menneskerettigheder i det pågældende land, indsamle oplysninger om og arbejde på at forbedre menneskerettighedssituationen i dette land.

Endvidere vil menneskerettighedsdialogerne kunne gøre det muligt på et tidligt stadium at opdage problemer, der i fremtiden vil kunne føre til konflikter.

5. Emner, der drøftes som led menneskerettighedsdialogerne

De emner, der skal drøftes i forbindelse med menneskerettighedsdialogerne, vil blive fastlagt i hvert enkelt konkrete tilfælde. EU vil imidlertid bestræbe sig på at behandle prioriterede emner, som bør sættes på dagsordenen for alle sådanne dialoger. Deriblandt kan nævnes undertegnelse, ratifikation og gennemførelse af internationale instrumenter på menneskerettighedsområdet, bekæmpelse af dødsstraf, bekæmpelse af tortur, bekæmpelse af enhver form for forskelsbehandling, børns rettigheder, navnlig rettigheder for børn i væbnede konflikter, kvinders rettigheder, ytringsfriheden, civilsamfundets rolle, beskyttelse af menneskerettighedsforkæmpere, samarbejde om retlige anliggender af international karakter, navnlig med Den Internationale Straffedomstol, fremme af demokratiseringsprocessen og god regeringsførelse, retssikkerhed samt konfliktforebyggelse. Dialoger med sigte på en styrkelse af samarbejdet på menneskerettighedsområdet vil, alt efter omstændighederne, kunne omfatte visse af de ovennævnte prioriterede områder, især anvendelse af de vigtigste internationale menneskerettighedsinstrumenter, som den anden part har ratificeret, samt forberedelse og opfølgning af møderne i Menneskerettighedsrådet i Genève, forberedelse og opfølgning af møderne i 3. Udvalg under FN's Generalforsamling i New York samt forberedelse og opfølgning af konferencer på globalt og/eller regionalt plan. De føres på et gensidigt grundlag, hvilket betyder, at tredjelandet kan komme ind på menneskerettighedssituationen i EU.

6. Den procedure, der skal følges, inden der indledes en menneskerettighedsdialog

- 6.1. Før der træffes beslutning om at indlede en menneskerettighedsdialog, skal der foretages en evaluering af menneskerettighedssituationen i det pågældende land. Beslutningen om at foretage en indledende evaluering træffes efter behov af Menneskerettighedsgruppen (COHOM) under inddragelse af de geografiske arbejdsgrupper, Udviklings-samarbejdsgruppen (CODEV) og komitéen med ansvar for foranstaltninger med henblik på udvikling og konsolidering af demokratiet og retsstaten samt overholdelse af menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder. Selve evalueringen vil blive foretaget af Menneskerettighedsgruppen (COHOM) i samråd med de andre grupper. Denne evaluering skal bl.a. omfatte udviklingen i menneskerettighedssituationen, regeringens vilje til at forbedre situationen, regeringens tilsagn om overholdelse af internationale konventioner for så vidt angår menneskerettigheder, regeringens vilje til samarbejde under anvendelse af FN's procedurer og mekanismer på menneskerettighedsområdet, regeringens holdning til civilsamfundet. Evalueringen vil bl.a. blive foretaget på grundlag af følgende kilder: missionschefernes rapporter, rapporter fra FN og andre internationale eller regionale organisationer, Europa-Parlamentets betænkninger, rapporter fra forskellige ikke-statslige organisationer, der beskæftiger sig med menneskerettighedsspørgsmål, og de landestrategidokumenter, Kommissionen udarbejder.
- 6.2. Inden EU træffer beslutning om at etablere en menneskerettighedsdialog, fastlægger den de konkrete mål, den ønsker opfyldt, ved at indlede en dialog med det pågældende land og foretager en vurdering af nytteværdien af en dialog med landet. EU fastlægger ligeledes på mellemlang sigt i hvert enkelt konkrete tilfælde kriterier til vurdering af de fremskridt, der gøres hen imod de fastlagte mål ("benchmarks"), samt kriterier med henblik på en eventuel strategi for afslutning, uden at dette dog er en betingelse for iværksættelsen af en menneskerettighedsdialog.

- 6.3. Inden der træffes beslutning om at lancere en menneskerettighedsdialog, føres der sonderende drøftelser med det pågældende land. Formålet er at fastslå, hvilke mål det pågældende land ønsker at nå ved at acceptere eller anmode EU om en menneskerettighedsdialog, og hvilke fremskridt det pågældende land vil kunne gøre i form af tilsagn om overholdelse af internationale menneskerettighedskonventioner, anvendelse af procedurer og mekanismer på menneskerettighedsområdet samt fremme og beskyttelse af menneskerettighederne og demokratisering i almindelighed, og således få ajourført oplysninger i de rapporter, som er modtaget i forbindelse med en indledende evaluering. De sonderende drøftelser vil ligeledes give EU lejlighed til at forelægge det pågældende land en redegørelse for de principper, der ligger til grund for EU's indsats, og for de mål, som EU ønsker at nå ved at foreslå eller at acceptere en anmodning om en menneskerettighedsdialog. De sonderende drøftelser føres fortrinsvis af EU-trojkaen, der består af repræsentanter for hovedstæderne, som er eksperter i menneskerettigheder, i nært samråd med de missionschefer, der er akkrediteret det pågældende land. Der vil derefter blive foretaget en evaluering af de sonderende drøftelser. På grundlag af denne evaluering vil Unionen tage stilling til, om den ønsker at fortsætte dialogen på et mere struktureret og mere institutionaliseret grundlag.
- 6.4. Der kan først træffes beslutning om at indlede en menneskerettighedsdialog, når spørgsmålet har været drøftet i Menneskerettighedsgruppen (COHOM), og gruppen har givet sin tilslutning hertil. Den endelige beslutning om at indlede en menneskerettighedsdialog og fastlæggelsen af de nærmere retningslinjer, uanset om det er mellem eksperter i hovedstæderne eller på lokalt niveau mellem missionscheferne, træffes af Rådet for Den Europæiske Union.
- 6.5. De geografiske arbejdsgrupper og efter behov Udviklingssamarbejdsgruppen (CODEV) og komitéen med ansvaret for foranstaltninger med henblik på udvikling og konsolidering af demokratiet og retsstaten samt overholdelse af menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder vil ligeledes skulle inddrages i denne beslutningsproces.

- 6.6. Hvis evalueringen viser sig at være negativ eller EU beslutter ikke at indlede en menneskerettighedsdialog, overvejer EU, om der med fordel kan anvendes andre fremgangsmåder som f.eks. styrkelse af menneskerettighedsaspektet i den politiske dialog med det pågældende land, bl.a. under inddragelse af en særlig menneskerettighedsekspertise.
- 6.7. Opfølgningen af dialogen og udarbejdelsen af dagsordenen vil i alle tilfælde blive varetaget af Menneskerettighedsgruppen (COHOM), efter behov under inddragelse af de andre berørte instanser, dvs. de geografiske arbejdsgrupper, missionscheferne, CODEV-Gruppen og komitéen med ansvar for foranstaltninger med henblik på udvikling og konsolidering af demokratiet og retsstaten samt overholdelse af menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder.

7. De nærmere retningslinjer for menneskerettighedsdialogerne

For så vidt angår de nærmere retningslinjer for menneskerettighedsdialogerne, er det nødvendigt at udvise fleksibilitet og pragmatisme. Retningslinjerne vil derfor skulle fastlægges i hvert enkelt konkrete tilfælde og efter aftale med det pågældende land. Det skal bl.a. fremgå af retningslinjerne, hvor dialogen skal foregå, på hvilket niveau parterne skal være repræsenteret, og hvor hyppigt møderne skal finde sted.

Alle dialoger bør principielt vare mindst en hel dag, dog med undtagelse af dem, der finder sted med stater, hvis synspunkter ligger tæt på EU's, og så vidt muligt med simultantolkning for at udnytte den tid, der er til rådighed til drøftelserne, bedst muligt. EU bør desuden, når det etablerer en dialog, gøre det klart over for tredjelandet, at det forbeholder sig mulighed for at fremføre enkeltsager og ved hvert møde at overrække tredjelandet en liste over enkeltsager, som der forventes redegjort for. Denne liste kan ledsages af en anmodning om løsladelse af de personer, hvis sag er fremført, og disse enkeltsager kan efter behov tages op i forbindelse med de politiske dialoger. Som afslutning på dialogen vil EU efter behov offentliggøre en pressemeddelelse, som bliver lagt ud på Generalsekretariatet for Rådets og Kommissionens relevante delegations internetsted. Efter hvert møde inden for rammerne af en dialog vil man desuden i hvert enkelt tilfælde overveje, om der skal afholdes en fælles pressekonference og samtaler med pressen.

For at sikre, at drøftelserne bliver så frugtbare som muligt, skal dialogen i videst muligt omfang finde sted mellem regeringsrepræsentanter med ansvar for menneskerettighedsspørgsmål. Af hensyn til kontinuiteten vil EU fortrinsvis blive repræsenteret af trojkaen, enten ved repræsentanterne fra hovedstæderne eller ved missionscheferne.

EU vil sørge for, at møderne inden for rammerne af dialogen jævnligt finder sted i det pågældende land. Denne fremgangsmåde vil give EU's delegation bedre mulighed for at danne sig et indtryk af situationen på stedet, og - såfremt landets myndigheder er indforstået hermed - for at etablere kontakter med personer og institutioner, der måtte have dens interesse. Der er tradition for, at dialoger, der primært tager sigte på drøftelse af spørgsmål af fælles interesse og styrkelse af samarbejdet på menneskerettighedsområdet, finder sted i Bruxelles. Denne tradition bør videreføres.

EU opfordrer myndighederne i det land, som det fører menneskerettighedsdialog med, til så vidt muligt at lade deres delegation omfatte repræsentanter for de forskellige institutioner og ministerier med kompetence på menneskerettighedsområdet, bl.a. landets justitsministerium, indenrigsministerium, politi, fængselsvæsen osv. Ligeledes vil civilsamfundet på den måde, der er mest hensigtsmæssig, kunne inddrages i den indledende evaluering af menneskerettighedssituationen, i gennemførelsen af selve dialogen (især ved afholdelse i visse tilfælde af seminarer med repræsentanter for tredjelandets civilsamfund og for EU for på indgående vis at drøfte visse tematiske spørgsmål i tilknytning til den formelle dialog) samt i opfølgningen og evalueringen af dialogen. EU vil således kunne markere sin støtte til menneskerettighedsforkæmperne i de lande, som det har denne form for udveksling med.

EU vil så vidt muligt bestræbe sig på at give menneskerettighedsdialogerne en reel grad af gennemsigtighed i forhold til civilsamfundet.

8. Sammenhængen mellem medlemsstaternes bilaterale dialoger og de dialoger, der føres af EU

Det er helt nødvendigt, at der finder en udveksling af oplysninger sted med henblik på at sikre den størst mulige sammenhæng mellem de dialoger, som medlemsstaterne fører på bilateralt plan, og de dialoger, der føres af EU. En sådan udveksling af oplysninger, især om de emner, der drøftes, og om resultatet af drøftelserne, kunne foregå via Coreu eller i Menneskerettighedsgruppen (COHOM). Endvidere vil EU-formandskabets diplomatiske mission i det pågældende land kunne indsamle relevante oplysninger på stedet. Det kunne eventuelt overvejes at afholde uformelle ad hoc-møder mellem medlemmerne af Menneskerettighedsgruppen (COHOM) og de relevante geografiske arbejdsgrupper og Europa-Parlamentet. Endvidere vil det kunne overvejes at afholde uformelle ad hoc-møder med andre lande, der fører en menneskerettighedsdialog med det pågældende land (i lighed med hvad der er praksis i forbindelse med dialogen med Kina). Menneskerettighedsgruppen (COHOM) samt de geografiske arbejdsgrupper eller temaarbejdsgrupperne vil kunne inddrages i disse møder.

Der skal i den bistand, EU yder på menneskerettighedsområdet og inden for demokratisering i de lande, som den fører en dialog med, tages hensyn til udviklingen i og resultaterne af ovennævnte dialog. Med henblik herpå holder Europa-Kommissionen regelmæssigt COHOM underrettet om anvendelsen af midlerne under Det Europæiske Instrument for Demokrati og Menneskerettigheder (EIDHR) for at give mulighed for en udveksling af synspunkter om disse bistandsforanstaltningers sammenhæng med de prioriteter, som COHOM har opstillet, idet der ligeledes tages hensyn til den hjælp, medlemsstaterne yder på dette område.

9. Sammenhængen mellem menneskerettighedsdialogerne og de forslag til resolutioner, som EU fremsætter på FN's Generalforsamling og i FN's Menneskerettighedskommission

Menneskerettighedsdialogerne og de resolutioner, som EU forelægger på FN's Generalforsamling eller i Menneskerettighedsrådet vedrørende menneskerettighedssituationen i visse lande, udgør to forskellige aktionsformer, der er indbyrdes uafhængige af hinanden. Den omstændighed, at EU fører en menneskerettighedsdialog med et tredjeland, er derfor ikke til hinder for, at EU forelægger en resolution om menneskerettighedssituationen i det pågældende land, eller at EU støtter et initiativ fra et tredjeland. Endvidere er den omstændighed, at EU fører en menneskerettighedsdialog med et tredjeland, ikke til hinder for, at EU i relevante internationale fora kritiserer krænkelse af menneskerettighederne i dette land eller tager spørgsmålet op på møder på alle niveauer med de pågældende lande.

10. Evaluering af menneskerettighedsdialogerne

COHOM evaluerer regelmæssigt, sammen med den relevante geografiske gruppe, hver enkelt menneskerettighedsdialog, helst og så vidt muligt hvert andet år.

Evalueringen kan foretages af EU-formandskabet med bistand fra Rådssekretariatet eller i det enkelte tilfælde under inddragelse af en ekstern konsulent. Den forelægges til drøftelse og afgørelse for Menneskerettighedsgruppen (COHOM) i samarbejde med de geografiske arbejdsgrupper, CODEV-Gruppen og komitéen med ansvar for foranstaltninger med henblik på udvikling og konsolidering af demokratiet og retsstaten samt overholdelse af menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder. Civilsamfundet vil blive inddraget i denne evaluering.

Under evalueringen skal der foretages en vurdering af situationen i landet i forhold til de mål, EU har kunnet opstille forud for påbegyndelsen af dialogen, og der skal gøres status over nytteværdien af denne dialog. Som led i analysen vil det bl.a. blive undersøgt, hvilke fremskridt der er gjort på de prioriterede områder, der er omfattet af dialogen. Hvis der er gjort fremskridt, skal det i forbindelse med evalueringen om muligt analyseres, i hvilket omfang EU's aktiviteter har bidraget til fremskridtene. Hvis dette ikke er tilfældet, skal EU enten justere de mål, det har sat sig, eller overveje, hvorvidt det vil være hensigtsmæssigt at fortsætte menneskerettighedsdialogen med det pågældende land. Evalueringen af en dialog skal således kunne føre til en beslutning om at standse den, hvis kravene i de nævnte retningslinjer ikke længere opfyldes, hvis vilkårene for gennemførelsen af dialogen ikke er tilfredsstillende, eller hvis resultaterne ikke i tilstrækkelig grad synes at indfri EU's forventninger. Der vil ligeledes kunne træffes beslutning om at suspendere en dialog, hvis mål er nået, og som følgelig har mistet sin eksistensberettigelse. Disse spørgsmål behandles som et prioriteret spørgsmål i Menneskerettighedsgruppen (COHOM).

For så vidt angår de dialoger, der tager sigte på en styrkelse af samarbejdet på menneskerettighedsområdet, og som bl.a. foregår i internationale og regionale fora, vil evalueringen hovedsagelig vedrøre områder, hvor samarbejdet vil kunne forbedres yderligere.

11. Forvaltning af menneskerettighedsdialogerne

Da der er udsigt til en forøgelse af antallet af dialoger, skal Menneskerettighedsgruppen (COHOM) se nærmere på spørgsmålet om forvaltningen heraf. Kontinuiteten er en meget vigtig faktor, ligesom styrkelse af de strukturer, der bistår formandskabet for Rådet ved forberedelsen og opfølgningen af dialogerne. For at dialogerne kan blive forberedt så godt som muligt, er der behov for substantielle bidrag fra de geografiske arbejdsgrupper samt eventuelt fra Udviklingssamarbejdsgruppen (CODEV) og komitéen med ansvar for foranstaltninger med henblik på udvikling og konsolidering af demokratiet og retsstaten samt overholdelse af menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder. Bistand fra Rådssekretariatet med henblik på at centralisere alle oplysninger er af afgørende betydning for forberedelsen - såvel i logistisk som i indholdsmæssig henseende - og for opfølgningen af dialogerne. EU kunne i de enkelte konkrete tilfælde ligeledes overveje at inddrage private institutter eller organisationer, der er specialiserede i menneskerettighedsspørgsmål, i en eller flere dialoger.

12. Menneskerettighedsspørgsmålet i forbindelse med de politiske dialoger

Som anført i punkt 3 sørger EU for at inddrage spørgsmålene om menneskerettigheder, demokrati og retsstaten på alle møder og i alle drøftelser med tredjelande, på alle niveauer, herunder i de politiske dialoger og efter behov på allerhøjeste niveau. EU forpligter sig til at lade EU-delegationerne omfatte en ekspertise på menneskerettighedsområdet. Det vil i hvert enkelt konkrete tilfælde blive besluttet, hvem der skal levere denne ekspertise, under behørig hensyntagen til kontinuiteten. Selv om denne type drøftelser ikke giver mulighed for at behandle menneskerettighedsspørgsmålet særlig indgående, vil EU bestræbe sig på at tage de prioriterede emner, der er nævnt i punkt 5, op over for det pågældende land.